

4. Vergl. *Podpěra* Monogr. 1901 : 65.
5. Nach *Loeske* = *Argyrobryum veronense* (De Not., sensu Limpl.)
Loeske (s. *Loeske*: Zur Moosflora der Zillertaler Alpen — *Hedwigia* XLIX. : 40—41).
6. Oberitalien: an der Adige, unterhalb Verona (De Notaris in *Cronaca della briologia italiana* in *Comment. II. Genova* 1866: no 31, et in *Epil. briol. ital.* 1869 : 409 — *G. Venturi* Le muscinee del Trentino, Trento 1869 : 71.
7. Bayern: am Donauufer unterhalb der Haibachmündung bei Passau, Molendo in Bayerns Laubmoose 1875 : 177. — Dr. J. Familler in *Denkschr. d. kgl. bayer. botan. Ges. in Regensburg* X. N. F. V. : 187.
Salzachauen bei Mittersill (P. G. Lorentz: *Beitr. zur Biol. u. Geogr. der Laubmoose*, München 1860 : 20 sub *Br. Blindii*).
8. Steiermark: am Hochgolling bei Schladming 2800 m (J. Breidler. *Die Laubm. Steiermarks und ihre Verbr.* Graz 1891 : 132).
9. Norge: z. B. Kaurin in *Bot. Notiser* Lund 1884 : 3.
Dovre (N. C. Kindberg. in *Rev. Bryol.* 11e 1884 : 22 et in *Christiania Videnskabs-Selskabs Forhandl.* 1888 Nr. 6 : 26 n. 241).
- Jotunheim bei Skogadalbo 870 m (F. Kern in *Jahresb. d. Schles. Ges. f. vaterl. Kultur*, 1911, Abt. II. : 10. d. Abdr).
- Drivstuen in d. Driva, bei Skogstadt in der Baegna (Dr. H. Winter in *Hedwigia* XLIX. : 360) usw.
- V. F. Brotherus: *Bryaceae. Die natürlichen Pflanzenfamilien* von A. Engler, I. Teil, Abt. 3, I. Hälfte, Leipzig 1909.
1886. Chalubinski, Dr. T.: *Enumeratio muscorum frondosorum Tatrensium hucusque, cognitorum.* — *Odbitka z Pamietnika Fizyograficznego* Tom. VI. za rok 1886. Warszawa 1886.
1895. K. G. Limplicht: *Die Laubmoose. II. Abt. in Rabenhorsts Krypt. Fl. II. Aufl., IV. Band.* Leipzig 1895.
1901. J. Podpěra: *Monografické studie o Českyeh družích rodu Bryum. Rozpravy České Akademie cisáře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění Róčník X. Trída II. Číslo 2, V Praze* 1901.
1905. Georg Roth: *Die europäischen Laubmoose. II. Band.* Leipzig 1905.

Gubacsok Lengyelországból. Pflanzengallen aus Polen.

Írta : }
Von : } G. Moesz (Budapest).

Amidőn a volt cs. és kir. Hadseregőparancsnokság és a magyar vallás- és közoktatásügyi minisztérium együttes megbízásából, mint a lublini cs. és kir. Katonai Főkörmányszóság mellé rendszerezített Tanulmányi Bizottság tagja, 1917. és 1918. év nyarán Lengyelországnak a mi hadseregünkötől megszállott területén. botanikai kutatásokat folytattam, iparkodtam gondot fordítani a gubacsok gyűjtésére is, tudván azt, hogy ezekkel a legújabb időkig Európa keleti részében nem sokat törődtek.

Az első számottevő munka, mely Lengyelország gubacsait összefoglalja, 1916-ban jelent meg.¹ Szerzője Dr. J. Trzebiński, a varsói növényvédelmi állomás jeles vezetője, aki ebben a

¹ Dr. J. Trzebiński: *I. Zooecidia zebrane w Królestwie Polskiem. — Les zoocécidies du Royaume de Pologne.* [Pamiętnik Fizyograficzny. Warszawa, XXIII. (1916) 217—237.]

munkában 95 növényen összesen 149 gubacsot sorolt fel. Ebben a számban befoglaltatik Zmuda A. J. 29 gubacsa is. Tekintve azt, hogy Houard Európából és a Földközi-tenger mellékéről 7556, Ross Közép-Európából 2101, Bajorországból 651, Bandyš Csehországból 946 gubacsot sorol fel, a Lengyelországból eddig ismert gubacsok számát csak a kezdet eredményének kell tekintenünk, melyet újabb kutatások jelentékenyen emelni fognak.

Magam 97 gazdanövényen 134 gubacsot gyűjtöttem. Összevetve Trzebiński, Zmuda és a magam adatait, kiderül, hogy Lengyelországból ezidőszerint 141 gazdanövényen összesen 237 gubacs ismeretes. Saját gyűjtésem 88 gubaccsal gyarapította a lengyel gubacsok számát. Ezek közül 4 gubacs, úgy látszik, teljesen új, amennyiben leírásukat az ismertebb cecidológiai munkákban nem találtam meg. Ezek a következők: *Drosera longifolián* (28. sz.), *Salix rosmarinifolián* (100. sz.), *Silene Otitesen* (107. sz.) és a *Veronica spicatán* (126. sz.).

Az alanti felsorolásban előforduló jelzések és rövidítések magyarázata: A csillaggal (*) jelölt gubacsok Lengyelországra nézve újak. H. = Honard: Les Zoocécidies d'Europe... I—III. Paris, 1908—1913. Ross Bayern = Ross: Die Pflanzengallen Bayerns. Jena, 1916; Schl. = Schlechtendal: Eriophydocecidien. Stuttgart, 1916; T. I. = Trzebiński: I. Zoocecidia zebrane w Królestwie Polskiem. 1916; Z. = Zmuda gubacsai Trzebiński I. munkájában. Az ezen jelzések után álló számok a gubacs számát jelentik az illető munkában.

Acer platanoides L.

1. *Eriophyes macrochelus* Nal. (= *Erineum platanoideum* Fries.). — H. 3995; Schl. 275; T. I. 2. Levélen. Zagroda (Kielce és Chęciny közt), 1917. aug. Schlechtendal a gubacs okozóját nem említi.

Acer Pseudoplatanus L.

*2. *Eriophyes macrochelus* Nal. (= *Erineum purpurascens* Gaertner). — H. 3974; Ross Bayern 18; Schl. 270. A levél fonákán. Łysa Góra: Łysica hegy. 1917. aug.

*3. *Eriophyes Pseudoplatani* Corti. (= *Phyllerium Pseudoplatani* Schmidt) — Ross Bayern 20; Schl. 269. b. A levél fonákán. Rabsztyń, lombos erdőben. 1917. jún.

Aegopodium Podagraria L.

*4. *Trioza Aegopodii* F. Löw. H. 4455. Ojców, 1918. júl.

Alnus incana (L.) Mneh.

*5. *Eriophyes laevis* Nal. (= *Cephaloneon pustulatum* Bremi.) — H. 1138; Schl. 46; T. I. 6. Levélen. Potok zloty, 1918. júl.

***Alnus rotundifolia* Mill. (= *A. glutinosa* L.)**

6. *Eriophyes brevitarsus* Focke u (= *Erineum alneum* Pers.). — H. 1133; Schl. 40; T. I. 3. Levélen. Miedzianka, Kielce mellett. Schlechtendal szerint ebben az *Erineumban* még a következő atkákat is találták: *Oxyplenrites heptacanthus* Nal. és *Epitrimerus longitarsus* Nal.

7. *Eriophyes Nalepai* Focke u (= *Erineum axillare* Fée). — H. 1132; Schl. 41; T. I. 4. Levélen. Zagdańsk, Skarżysko. 1917. aug. Schlechtendal szerint ebben az *Erineumban* az *Eriophyes laevis* Nal. is elő szokott fordulni.

***Artemisia campestris* L.**

*8. ? *Eriophyes Artemisiae* Can. var. *subtilis* Nal. — H. 5784; Schl. 674. A hajtás csúcsa eltorzult. Miedzianka, Kielce mellett. 1918. aug.

*9. *Rhopalomyia tubifex* Bouché. — H. 5777. A hajtás csúcsán. Chotel zielony, Busk mellett. 1917. júl.

***Artemisia campestris* L. v. *sericea* Fries.**

10. *Eriophyidae* gen. et spec. — H. 5781; Z. 1. A hajtásokon és leveleken. Kielce. 1918. júl.

***Artemisia vulgaris* L.**

*11. *Cryptosiphum artemisiae* Pass. — H. 5819. A hajtásokon és leveleken. Dęblin. 1918. jún.

***Astragalus arenarius* L.**

*12. *Cecidomyiidae* gen. et spec. — H. 3653. A hajtás csúcsán. Kielce, 1917. aug.

*13. *Dasyneura astragalorum* (Kieff.). — H. 3654. A száron cseresznyemagnagságú daganat, melynek üregében több fehér álca van. Kielce, 1918. aug.

***Betula pubescens* Ehrh.**

*14. *Eriophyes rudis* Can. v. *longisetosa* Nal. (= *Erineum roseum* Schultz) — H. 1098; Schl. 35. A levélen. Kielce, 1918. júl.

***Campanula rapunculoides* L.**

*15. *Miarus Campanulae* L. — H. 5501; Ross Bayern 111. A magház hypertrophiája. Miechów, 1918. júl. Ezen a helyen bőven.

Capsella Bursa pastoris (L.) Med.

*16. *Eriophyes Drabae* Nal. — H. 2679; Schl. 192. Az egész növény eltorzult, minden részét sűrű szürkésfehér szőrözet borítja, a virágok elzöldültek. Opatów, 1918. jún. A növény a felismerhetetlenségig elváltozott. Ezen a helyen bőven.

Carpinus Betulus L.

*17. *Eriophyes macrotrichus* Nal. (= *Legnon confusum* Bremi.) — H. 1046; Schl. 51. A levél gyűrött, az erezet zegzugosan görbült. Rabsztyn, 1917., Ojców, 1918. júl. Másutt is láttam.

*18. *Eriophyes tenellus* Schl. (= *Erineum pulchellum* Schl.). — H. 1042; Schl. 50. A levélen. Ojców, 1918. júl. Társaságában a *Phyllocoptes compressus* Nal. szokott élni (l. Schl. 50.).

*19. *Oligotrophus Carpini* (F. L. ō w.). — H. 1045. A levélen. Rabsztyn, 1917. jún., Ojców, 1918. júl.

Cerastium arvense L.

*20. *Aphis Cerastii* Kalt. — H. 2347. A hajtás csúcsán. Kielce, 1918. aug.

Cerastium caespitosum Gilib. (= C. triviale Link).

*21. *Trioza Cerastii* H. L. ō w. — H. 2333. A virágzat eltorzult. Wierbka, Pilica mellett, 1918. júl.

Chamaenerion angustifolium (L.) Scop. (= Epilobium angustifolium L.)

*22. *Dasyneura Epilobii* (F. L. ō w.) R ü b s. — H. 4345. A virágban Włoszczowa, 1918. aug.

Chenopodium album L.

*23. *Aphis Atriplicis* L. — 2182; T. I. 9. A levélen. Kielce, 1917. júl. Számos más helyen is láttam.

Cornus sanguinea L.

*24. *Oligotrophus Corni* (G i r a u d) R ü b s. — H. 4543. A levélen. Wierbka, Pilica mellett, 1918. júl.

Crataegus monogyna Jacqu.

*25. *Eriophes goniothorax* Nal. (= *Erineum clandestinum* Grev.; *Erineum Oxyacanthae* Pers.). — H. 2948; Schl. 355. A levélen. Wierbka, 1918. júl.

*26. *Myzus Oxyacanthae* Koch. — H. 2953; T. I. 11. A levélen. Kielce, 1918. máj.

Cytisus nigricans L.

*27. *Cecidomyidae* gen. et spec. — H. 6881. A hajtás csúcsán. Kielce, 1918. aug.

Cytisus ratisbonensis Schaeff.

*28. *Cecidomyidae* gen. et spec. — H. 3472. A hajtás csúcsán. Kielce, 1918. szept.

Drosera longifolia L.

*29. ?? A tőkocsány közepe táján megvastagodott és spirálisan meggörbült. Kielce, 1918. júl. Ezt az eddig még sehol le nem írt képződményt csak egyszer figyeltem meg. Szemmelláthatólag gubacsos képződmény.

Dryopteris Filix mas (L.) Schott. v. crenata (Milde).

*30. *Anthomyia signata* Brischke. — H. 56. A levél csúcsán. Rabsztyn, 1917. jún.

Echium vulgare L.

31. *Eriophyes Echii* Can. — H 4747; Schl. 514; T. I. 13. A virágzat eltorzult. Kielce, 1918. szept.

Euphorbia Cyparissias L.

32. *Dasyneura capitigena* (Bremi) Rübs. — H. 3883 T. I. 14. A hajtás csúcsán Olkusz, 1917. máj.

*33. *Dasyneura subpatula* Bremi. — H. 3882. A hajtás csúcsán. Kielce, 1918. aug.

Evonymus verrucosa Scop.

*34. *Eriophyes psilonotus* Nal. — H. 3956; Schl. 285. Kielce, 1917. aug. A levélen.

Evonymus vulgaris Mill. (= E. europaea L.)

35. *Eriophyes convolvrens* Nal. — 3960; Schl. 284; T. I. 15. Kielce, 1918. máj. A levélen.

Fagus silvatica L.

*36. *Eriophyes nervisequus* (Can.) Nal. v. *maculifer* Trotter (= *Erineum fagineum* Pers.). — H. 1164; Schl. 58. b. A levélen. Łysa Góra: Łysica hegy. 1917. aug.

37. *Mikiola Fagi* Hartig. H. 1151; T. I. 18. A levélen. Rabsztyn, 1917. jún., Zagroda 1917. aug.

38. *Hartigiola annulipes* (Hartig) Rübs. [= *Oligotrophus* a. (Hartig) Rübs.]. — H. 1155; Ross Bayern 194; T. I. 17. Lysa Góra: Ľysica hegy. 1917. aug. A levélen.

*39. *Oligotrophus* sp. — H. 1155. A levélen. Ojców, 1918. júl.

Filipendula Ulmaria (L.) Maxim.

*40. *Dasyneura pustulans* Rübs. H. 2838. A levélen. Potok złoty, 1918. júl.

41. *Dasyneura Ulmariae* (Bremi). — H. 2839; T. I. 101. A levélen. Zagdańsk, Skarżysko, 1917. aug.

Fraxinus excelsior L.

42. *Prociphilus nidificus* (F. Löw), de lehet *Prociphilus bumeliae* Schrank is. — Ross Bayern 205, 206. A hajtás csúcsán. Skarżysko. A vasúti állomástól az új templomig vezető úton, a fásor fáin már messziről feltűntek ezek a hatalmas, madárfészekszerű gubacsos képződmények, amelyekkel a fák bőven megvoltak rakva.

Galium Aparine L.

*43. *Eriophyes Galii* (Karp.) Nal. — H. 5308; Schl. 596. A levélen. Dorohusk, Chełmtól keletre.

Galium palustre L.

*44. *Dasyneura Galii* (H. Löw) Rübs. — H. 5274. A hajtás csúcsán. Zagożdżon, 1917. júl.

Galium verum L.

*45. *Eriophyes Galiobius* (Can.) Nal. — H. 5283; Schl. 607. A virágzatban. Chotel czerwony (Busktól délre) 1917. júl. Társaságában a *Tegonotus dentatus* Nal szokott előfordulni (l. Schl. 607).

*46. *Eriophyes Galii* (Karp.) Nal. — H. 5293, Schl. 604 A levélen. Opatów, 1918. júl.

Genista tinctoria L.

47. *Dasyneura genisticola* (F. Löw) Rübs. — H. 3369; T. I. 20. A hajtás csúcsán. Skarżysko, a tó mellett, 1917. aug., Kielce, 1918. aug. Másutt is láttam.

Geranium palustre L.

*48. *Eriophyes geranii* Can. var ? — Ross Bayern 230; Schl. 242. A levélen. Wierbka, 1918. júl.

Geranium sanguineum L.

49. *Eriophyes dolichosoma* Can. — H. 3801. 3802; Schl. 240; Z. 10. A levélen. Ojców, 1918. júl.

Geum urbanum L.

50. *Eriophyes nudus* Nal. (= *Erineum gei* Fries). — H. 3088; Schl. 374; T. I. 22. A levélen. Kielce, 1918. szept.

Glechoma hederaceum L.

*51. *Aylax Latreillei* Kieff., de lehet *Aylax Glechomae* L. is — H. 4810. 4811. A levélen. Kielce, 1918. júl.

Glechoma hirsutum W. K.

*52. *Oligotrophus bursarius* Bremi. — H. 4813. A levélen. Lubartów, 1917. szept.

Helianthemum hirsutum (Thunb.) Mérat.

*53. *Eriophyes rosalia* Nal. — H. 4274; Schl. 213. Cladomania, chloranthia és rendellenes szörözet. Miedzienka, Kielce mellett. 1918. aug.

? Hieracium caesium Fries.

*54. *Aulacidea hieracii* (Bouché) Kieffer. — H. 6174. A száron. Kielce, 1917. aug.

Hieracium echinoides Lumn.

*55. *Cecidomyiidae* gen. et sp. A levél főerében. Skorocice. Busk mellett. 1917. júl. 6.

Hieracium murorum L.

56. *Aulacidea hieracii* (Bouché) Kieffer. — H. 6165; Z. 12. A száron. Ojców, 1918. júl.

Juglans regia L.

*57. *Eriophyes tristriatus* Nal. (= *Cephaloneon bifrons* Bremi) — H. 461; Schl. 71. a. A levélen. Kielce, 1918. júl.

Juncus articulatus L. (= J. lamprocarpus Ehrh.)

58. *Livia Juncorum* Latr. — H. 403; T. I. 24. A virágzatban. Wolbrom, Zagózdzon, 1917. júl.

Ligustrum vulgare L.

*59. *Rhopalosiphum Ligustri* Kalt. — H. 4682. A levélen. Kielce, a városi kertben tömegesen, 1918. máj.

Lonicera Xylosteum L.

*60. *Eriophyes Xylostei* Can. (= *Legnon crispum* Bremi.) — H. 5374; Schl. 629. A levélen. Ojców, 1918. júl. Itt gyakori jelenség.

Lysimachia vulgaris L.

51. *Eriophyes laticinctus* Nal. — H. 4617; Schl. 480; Z. 14. A hajtásokon. Kielce. 1917. szept.

Malus pumila Mill. (= *Pirus Malus* L.)

*62. *Eriophyes malinus* Nal. (*Erineum malinum* DC.) — H. 2892; Schl. 346. — A levélen. Udoz, 1918. júl.

Melandryum album (Mill.) Gareke.

63. *Dasyneura Lychnidis* Heyden. — H. 2292; T. I. 27. A hajtásokon. Włoszczowa, 1918. júl.

Mentha aquatica L.

*64. *Aphis* sp. — H. 4955. A levélen. Zagroda, 1917. aug.

Origanum vulgare L.

*65. *Aphis Origani* Pass. — H. 4905. A felső leveleken. Miedzianka, 1918. aug.

Phyteuma spicatum L.

*66. *Chalcididae* gen. et sp. — H. 5548. A szárban. Kielce, 1918. máj., Chelm. 1918. júl.

Picea excelsa (Lam.) Lk.

67. *Chermes (Adelges) Abietis* (L.) Kalt. — H. 101. T. I. 30. A fiatal hajtások tövében Kielce, 1917. aug. Számos más helyen is láttam.

Pinus silvestris L.

68. *Evetria resinella* L. — H. 75; T. I. 31. Fiatal ágakon gyantás daganat. Kielce, Zagdańsk, Olkusz, 1917. jún., júl. Számos más helyen is láttam.

Pirus communis L.

69. *Eriophyes Piri* (Pagenst.) Nal. — H. 2871; Schl. 342; T. I. 32. A levélen. Wierbka, 1918. júl.

70. *Epirimerus Piri* Nal. — H. 2863; Schl. 343; T. I. 33. A levélen. Kielce, 1917. aug.

Polygonum amphibium L.

*71. *Dasyneura Persicariae* (L.) R ü b s. — H. 2159. Kielce, 1917. aug. Másutt is gyakori.

Populus nigra L.

*72. *Pemphigus Filaginis* F o n s c. f. *marsupialis* K o c h. — H. 538; T. I. 37 (?). Levélen. Dęblin, 1918. jún.

*73. *Pemphigus bursarius* L. — H. 533. A levél nyelén. Dęblin, 1918. jún.

*74. *Thecabius affinis* K a l t. — H. 541; T. I. 38. A levélen. Dęblin, 1918. jún.

Populus tremula L.

*75. *Phyllocoptes Populi* N a l. (= *Erineum populinum* Pers.) — H. 514; Schl. 75, a; T. I. 40. A levélen. Kielce, 1917. aug.

*76. *Harmandia globuli* (R ü b s.) K i e f f e r. — H. 505. A levélen. Rabsztyn, 1917. jún.

*77. *Harmandia Löwi* (R ü b s.) K i e f f e r. — H. 506. A levélen. Kielce, 1918. aug.

*78. *Harmandia petioli* K i e f f e r. — H. 497. A levél nyelén. Kielce, 1918. május.

Potentilla arenaria Borkh.

*79 ? *Xestophanes brevitarsis* (T h o m s.) M a y r. A levél-nyelén. Olkusz, 1917. júl.

Prunus domestica L.

80. *Eriophyes Padi* N a l. (= *Cephaloneon molle* Bremi). — H. 3280; Schl. 415; T. I. 50. A levélen. Buskfűrdő, 1917. júl.

81. *Eriophyes similis* N a l. (= *Cephaloneon hypocrateriforme* Bremi. C. *confluens* Bremi.) — H. 3279; Schl. 416; T. I. 49). A levélen. Buskfűrdő, 1917. júl.

Prunus padus L.

82. *Eriophyes Padi* N a l. (= *Ceratoneon attenuatum* Bremi). — H. 3314; Schl. 409; T. I. 55. A levélen. Ojców, 1918. júl.

Prunus spinosa L.

83. *Eriophyes similis* N a l. (= *Cephaloneon hypocrateriforme* Bremi). — H. 3294; Schl. 419; T. I. 56. A levélen. Kielce, 1917. máj.

Quercus Robur L.

84. *Andricus fecundatrix* Hartig, gen. sex. — H. 1214; T. I. 60. Rügyön. Chłem, 1918. júl.

85. *Diptolepis divisa* Hartig, gen. ag. — H. 1328; T. I. 62. Levélen. Chłem, 1918. júl.

86. *Diplolepis longiventris* Hartig, gen. ag. — H. 1322; T. I. 61. Levélen. Ojców, 1918. júl.

*87. *Macrodiplosis dryobia* (F. L. 5 w.) Kieff. — H. 1306. Levélen. Skarżysko, 1918. aug.

88. *Neuroterus numismalis* Fourc. gen. ag. — H. 1340; T. I. 65. Levélen. Ojców, 1918. júl.

89. *Neuroterus quercus-baccarum* L. gen. ag. (= *N. lenticularis* Oliv.). — H. 1336; T. I. 64. Levélen. Chełm, 1918. júl.

*90. *Trigonaspis megaptera* Panzer, gen. ag. (= *T. renum* Giraud). — H. 1343. Levélen. Chełm. 1918. júl.

Roripa palustris (Leyss.) Bess.

*91. *Dasyneura Sisymbrii* (Schrank) Rond. — H. 2652. Virágzatban. Olkusz, 1917. aug., Dęblin, 1918. jún.

Rosa dumetorum Thuill.

*92. *Rhodites Rosae* L. — H. 3201. Hajtáson. Miechów, 1918. júl.

Rosa rubiginosa L.

*93. *Rhodites Mayri* Schl. — H. 3156. Termésén. Dęblin, 1918. jún.

Rubus sp.

*94. *Eriophyes gibbosus* Nal. (= *Erineum rubeum* Pers., *Phyllerium Rubi* Fries). — H. Ru. 14. Levélen. Kielce, a fenyvesben, 1917. aug.

*95. ? *Lasioptera Rubi* Heeger. H. Ru. 5. Száron. Łysa Góra: Łysica.

Salix alba L.

96. *Eriophyes triradiatus* Nal. és más atkák. (= *Wirzopf*). — H. 610; Schl. 97; Z. 20. Hajtás eltorzulása. Dęblin, 1918. jún. Számos más helyen is láttam.

Salix Caprea L.

*97. *Dasyneura iteobia* Kieff. H. 786. A hajtás csúcán. Wierbka, 1918. júl.

*98. *Iteomyia Capreae* (Wimm.) Kieffer. — H. 812. Levélen. Ojców, 1918. júl.

Salix daphnoides Vill.

*99. *Eriophyes sp.* — H. — A levélen. Wenczelów, Radom mellett, 1918. jún.

Salix fragilis L.

*100. *Phyllocoptes magnirostris* Nal. — Schl. 93. A levél széle keskenyen bekunkorodott. Houard nem említi. Dorohusk, a Bug partján, 1918. júl.

*101. *Pontania Capreae* (L.) Dittrich. (= *P. proxima* Lepel.). H. 595. Levélen. Lubartów. 1917. szept.

***Salix purpurea* L.**

102. *Pontania vesicator* (Bremi). — T. I. 88. A levélen. Dorohusk. a Bug partján. 1918. júl.

103. *Rhabdophaga rosaria* (H. Löw.) Trott. — H. 684; Z. 22. A hajtás csúcsán. Ojców, 1918. aug.

***Salix rosmarinifolia* L.**

*104. ? ? A hajtás csúcsán a levelek kis rózsát alkotnak. Talán: *Eriophyes tetanothrix* Nal. és *Eriophyes triradiatus* Nal. — H. 923. 924. Schlechtendal erről a gubacsról nem emlékszik meg. Olkusz, 1918. aug.

*105. *Pontania peduncul*i Hartig. — H. S. 67. Levélen. Olkusz, 1917. júl.

*106. *Pontania riminalis* L. — H. S. 66. Levélen. Olkusz. 1917. júl.

***Salix* sp.**

*107. *Cryptocampus medularius* Hartig. — H. S. 30. Ágon. Zagożdżon, 1917. aug.

***Salvia pratensis* L.**

108. *Eriophyes Salviae* Nal. (= *Erineum Salviae* Valtot) — H. 4874; Schl. 540; T. I. 95. Levélen. Kazimierz, Pnławy-tól délre. 1916. szept., Lublin, 1917. máj., Żerniki, Busk mellett, 1917. júl. Ebben az Erineumban a *Phyllocoptes obtusus* Nal. is elő szokott fordulni (l. Schl. 540).

***Sambucus nigra* L.**

109. *Epitrimerus trilobus* Nal. — H. 5333; Schl. 623; T. I. 96. A levélen. Rabsztyn. 1917. jún., Döblin, 1918. jún.

***Silene vulgaris* (Mnch.) Garcke (= *S. inflata* Smith).**

*110. *Aphis Cucubali* Pass. — H. 2262. A virágzatban. Miedzianka. 1918. aug.

***Silene otites* (L.) Wib.**

*111. ? ? A virágzat összeszorult, a virágok nem nyíltak ki, a gubacsos képződményt fehér sűrű szőrzet borítja. Miedzianka, 1918. aug.

***Sonchus arvensis* L.**

*112. *Cystiphora Sonchi* F. Löw. — H. 6100. Levélen. Lubartów, 1917. szept.

Sorbus aucuparia L.

*113. *Aphis Sorbi* Kalt. — H. 2908. A hajtás csúcsán. Ojców, 1918. aug.

Stellaria Holostea L.

*114. *Brachycolus Stellariae* Hardy — H. 2312. A leveleken. Kielce, 1918. máj.

Stenophragma Thalianum (L.) Čelak.

*115. *Ceuthorrhynchus atomus* Bohem. — 2696. A száron. Kielce, 1917. máj.

Taraxacum officinale L.

*116. ?*Aylar Taraxaci* Kieff. — H. 6039. A levél főerében. Kielce, 1918. júl.

Tenerium chamaedrys L.

*117. *Phyllocoptes Teucrii* Nal. — H. 4773; Schl. 520. A levélen. Kielce, 1918. júl. Társaságában az *Anthocoptes octocinctus* Nal. szokott előfordulni (l. Schl. 520).

Thymus serpyllum L.

118. *Eriophyes Thomassi* Nal. — 4915, 4920; Schl. 529; T. I. 103. A hajtás csúcsán és a virágzatban. Kielce, Skarżysko, 1917. aug. Másutt is közönséges.

Thymus subcitratus Schreb.

*119. *Eriophyes Thomasii* Nal. A hajtás csúcsán. Olkusz, 1917. júl.

Tilia platyphylla Scop.

120. *Eriophyes Tiliae* (Pagenst.) Nal. v. *liosoma* Nal. (= *Erineum nervale* Knuze, *Er. tiliaceum* Pers.). — H. 4128, 4129; Schl. 214. a. b.; T. I. 110. A levélen. Lublin, 1917. máj., Zagroda, 1917. aug. Kielce, 1918. máj.

*121. *Eriophyes Tiliae* (Pagenst.) Nal. (= *Ceratoneon extensum* Bremi). — H. 4135; Schl. 218. A levélen. Dęblin, 1918. jún.

*122. *Didymomyia Reaumuriana* (F. Löw.) Rüb. — H. 4137. A levélen. Zagroda, 1917. aug.

Ulmus glabra Mill. (= U campestris L.)

123. *Tetraneura Ulmi* (De Geer) Hartig. — H. 2048; T. I. 115. A levélen. Buskfürdő, 1917. júl. Kielce, 1918. júl.

124. *Schizoneura lanuginosa* Hartig. — H. 2051; T. I. 116. Levélen. Kielce, 1918. júl.

*125. *Schizoneura Ulmi* (L.) Kalt. — H. 2050. A levélen. Kielce, 1918. júl.

***Ulmus scabra* Mill. (= *U. montana*).**

*126. *Tetraneura Ulmi* (De Geer) Hartig. — H. 2066. A levélen. Dęblin, 1918. jún.

***Urtica dioica* L.**

127. *Dasyneura Urticae* (Perris.) Rübs — H. 2095; T. I. 119. A levélen. Kielce, 1917. jún. Számos más helyen is láttam.

***Veronica Anagallis* L.**

*128. *Gymnetron villosulus* (Gyllh.). H. 5097. A virágban. Klucze, 1917. júl., Dorohusk, a Bug partján, 1918. júl.

***Veronica Chamaedrys* L.**

*129. *Dasyneura Veronicae* (Vallot) Rübs. — H. 5080. A hajtás csücsán. Zagdańsk, Zagroda, 1917. aug. Másutt is láttam.

***Veronica Chamaedrys* L. f. *lamiifolia* Hayne.**

*130. *Dasyneura Veronicae* (Vallot) Rübs. — H. 5080. A hajtás csücsán. Ojców, 1918. júl.

***Veronica spicata* L.**

*131. ?? Az összeszorult virágzat zöld részeit feléres-rózsaszínű rendellenes szőrözet fedi. Kielce, 1918. aug.

***Viola arvensis* Murr.**

*132. *Dasyneura Violae* (F. Lőw.) — H. 4297. A hajtás csücsán. Olkusz, Zagdańsk, Opatów, 1917—1918. jún.—júl. Más helyütt is láttam.

***Viola silvestris* Lam.**

*133. *Eriophyes Violae* Nal. — Ross Bayern 648; Schl. 203. A levélen. Kielce. 1917. máj., Łysicahegy, 1917. aug. Számos más helyen is láttam.

*134. *Dasyneura Violae* (F. Lőw.) — H. A hajtás csücsán. Włoszczowa, 1918. aug.

Das erste bedeutende Werk, welches die Pflanzengallen von Polen zusammenfasst, erschien im Jahre 1916 und wurde von Dr. J. Trzebiński,¹ dem hervorragenden Leiter der Pflanzenschutzstation in Warschau, verfasst. Er zählt darin insgesamt 95 Wirtspflanzen und 149 Gallen auf. Diese Zahl, in der auch 29 Gallen von A. J. Zmuda mitinbegriffen sind, ist nur als Anfangsergebnis zu betrachten und wird durch neuere Forschungen eine bedeutende Steigerung erhalten.

Verfasser dieser Zeilen hat im Sommer der Jahre 1917 und 1918 auf jenem Gebiete von Polen, das von der österreichisch-ungarischen Armee besetzt war, auf 97 Wirtspflanzen 134 Gallen gesammelt.

Aus den Angaben von Trzebiński, Zmuda und aus seinen eigenen ergibt sich, dass aus Polen bis jetzt auf 141 Wirtspflanzen insgesamt 237 Gallen bekannt sind. Verfasser selbst bereicherte um 88 die Zahl der aus Polen bekannten Gallen. Von diesen scheinen vier neu zu sein, da ihre Beschreibung in den bekannteren cecidologischen Werken nicht zu finden war.

Diese sind die folgenden:

Auf *Drosera longifolia*, Nr. 28. Der Schaft nahezu in der Mitte verdickt und spiralig gekrümmt. Kielce.

Auf *Salix rosmarinifolia*, Nr. 100. An der Spitze des Triebes bilden die Blätter eine kleine Rosette. Vielleicht ist es von *Eriophyes tetanorhix* Nal. und *Eriophyes triradiatus* Nal. verursacht. Honard Nr. 923.924. Doch wird diese Galle von Schlechtendal nicht erwähnt. Olkusz.

Auf *Silene Otites*, Nr. 107. Der Blütenstand zusammengedrängt, die Blüten geschlossen, die Gallenbildung von einer dichten, weissen Behaarung bedeckt.

Auf *Veronica spicata*, Nr. 126. Die grünen Teile des dichtgedrängten Blütenstandes sind von einer weisslich-rosafarbenen abnormalen Behaarung bedeckt. Kielce.

In der Aufzählung (siehe Seite 31 u. f. im ungarischen Texte) wurden folgende Zeichen und Abkürzungen gebraucht:

Die mit einem Stern (*) bezeichneten Gallen sind für Polen neu. *H.* = Honard: Les zoocécidies d'Europe . . . I—III. Paris, 1908—1913; *Ros.*, *Bayern* = Ross: Die Pflanzengallen Bayerns, Jena, 1916; *Schl.* = Schlechtendal: Eriophydocecidien, Stuttgart, 1916; *T. I.* = Trzebiński: I. Zooecidia zebrane w królestwie Polskiem, 1916; *Z.* = Zmudas Gallen im ersten Werke von Trzebiński. Die nach diesen Zeichen stehenden Zahlen geben die Nummer an, unter der die Galle in der betreffenden Arbeit vorkommt.

¹ Dr. J. Trzebiński: I. Zooecidia zebrane w Królestwie Polskiem. Les zoocécidies du Royaume de Pologne (Pamiętnik Fizyograficzny, Warszawa, XXIII [1916], 217—237).

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Ungarische Botanische Blätter](#)

Jahr/Year: 1919

Band/Volume: [18](#)

Autor(en)/Author(s): Moesz Gusztáv

Artikel/Article: [Gubacsok Lengyelországból. Pflanzengallen aus Polen. 26-39](#)